

УДК 343.98:351.741

О. М. Рудніченко

здобувач

*Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого
ПраТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»***ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ
АБО ВИКРАДЕННЯ ЛЮДИНИ**

Становлення правової держави і модернізація демократичних принципів суспільного життя передбачають визнання переваги загальнолюдських цінностей. Конституція України (1996) передбачає, що людина, її життя, здоров'я, честь та гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3). Проголосивши зазначені цінності, Україна прямує до правової держави, яка відповідно до Основного закону гарантує кожному не тільки право на свободу та особисту недоторканність (ст. 29), а й дійовий механізм реалізації конституційних норм. Однією з дійових ланок такого механізму є кримінально-правові засоби, якими передбачено відповідальність за посягання на волю, честь та гідність особи, зокрема ст. 146 Кримінального кодексу (КК) України «Незаконне позбавлення волі або викрадення людини».

Під час розслідування злочинів передбачених ст. 146 КК України застосовують різні тактико-криміналістичні засоби розслідування. Водночас, вибір напрямку та програми розслідування багато в чому залежать від вихідної слідчої ситуації, що складається на момент внесення відомостей до ЄРДР. Алгоритм дій слідчого з розслідування таких злочинів, виглядає наступним чином: оцінка вихідної слідчої ситуації; висування версій за основними обставинами розслідування події; постановка тактичних завдань та планування початку розслідування; планування та проведення окремих СРД й тактичних операцій по перевірці версій й вирішення поставлених задач.

Уперше визначення слідчої ситуації запропонував О. Н. Колесниченко, як певне становище у розслідуванні злочину, що характеризується наявністю тих чи інших доказів та інформаційного матеріалу й виникаючими у зв'язку з цим конкретними завданнями його збирання і перевірки [1, с. 214]. В. Є. Корноухов відносить слідчу ситуацію до однієї із закономірностей, властивих процесу розслідування, під якою слід розуміти об'єктивно повторюване положення у процесі розслідування, обумовлене фактичними даними, яке визначає процес виявлення, збирання доказів. Типові слідчі ситуації визначаються з урахуванням етапів розслідування, що у більшій мірі конкретизує процес виявлення, збиран-

ня доказів [2, с. 93]. В. Г. Колмацький зазначав, що слідча ситуація – це сукупність умов, в яких здійснюється розслідування та визначається його стан на даний момент. Вона є тактичним засобом організації роботи слідчого під час розслідування злочину та акцентує увагу на дослідженні питань аналізу (вивчення змісту обумовлюючих її чинників з метою прийняття тактичного рішення та вибору варіанта методики розслідування, що забезпечує швидке і повне розслідування злочину) та оцінки слідчої ситуації [3, с. 337–346]. В. К. Гавло визначає слідчу ситуацію «як сукупність фактичних даних, які відображають істотні риси подій, якою вона уявляється на тому чи іншому етапі розслідування злочинів» [4, с. 90]. І. Ф. Герасимов слідчу ситуацію визначив «як сукупність матеріальних, інформаційних та інших чинників, що характеризують розслідування» [5, с. 173], а Л. Я. Драпкін слідчу ситуацію розглядає як «уявну динамічну модель, яка відображає інформаційно-логічне, тактико-психологічне, тактико-управлінське й організаційно-структурне становище, що склалося у кримінальній справі і характеризує сприятливий чи несприятливий характер процесу розслідування» [6, с. 49]. Так, М. П. Яблоков вважає, що «слідча ситуація – це становище, що складається в якийсь момент діяльності слідчого з розслідування злочину, яке характеризує тактичну, стратегічну чи тактико-стратегічну інформаційну своєрідність оцінюваного слідчого моменту» [7, с. 48]. В. П. Корж слідчу ситуацію розглядає як становище, що склалося у певний період розслідування злочину або у певний період проведення слідчої дії [8, с. 20]. В. П. Бахін визначає її як об'єктивну реальність, фактичну обстановку та результат її пізнання, а дані про неї – відображення цієї обстановки, які використовуються для її розуміння та впливають на неї з метою розкриття злочину [9, с. 452].

Цікавою є думка В. В. Тищенка, який не погоджуючись із надто широким розумінням слідчої ситуації, спростовує доцільність включати до неї зовнішні обставини, у тому числі технічного, організаційного характеру, так само як і такі суб'єктивні фактори як досвід слідчого, професійні характеристики, наслідки неправильних дій учасників розслідування тощо [10, с. 962].

Отже, слідча ситуація – це складна динамічна система, що змінюється під впливом об'єктивних і суб'єктивних обставин, що характеризуються певним становищем, яке складається у будь-який момент слідчої діяльності, істотними ознаками кримінального правопорушення, процесуально значущими функціями і найбільш важливими особистісними якостями суб'єкта розслідування і основних його учасників, їх взаємовідносинами, а також станом досудового розслідування у кримінальному провадженні на будь-який момент встановлення обставин, що підлягають доказуванню.

Слідчий безпосередньо впливає як на формування слідчої ситуації, так і на її зміну, знаходиться в тісному взаємозв'язку і взаємозалежності з усіма елементами системи розслідування, впливає на результати проведених слідчих дій, тактичних операцій, організаційно-технічних заходів [11, с. 39–40].

Слід зазначити, що на слідчу ситуацію впливає наявність об'єктивних, суб'єктивних і «випадкових факторів» [12, с. 227]. Р. С. Белкін вважає, що умови, сукупність яких становить слідчу ситуацію, формуються під впливом об'єктивних та суб'єктивних факторів, у числі яких слід виділити об'єктивні та суб'єктивні компоненти. До об'єктивних компонентів віднесено: наявність і характер наявної у розпорядженні слідчого доказової та орієнтуючої інформації про подію злочину, його місце, час, обстановку, спосіб вчинення, потерпілих і осіб, що його вчинили; слідову картину злочину; наявність потенційних джерел доказової інформації і носіїв орієнтуючої інформації; наявність у розпорядженні слідчого необхідних сил, засобів розслідування і можливостей їх використання у той чи інший момент досудового розслідування. До суб'єктивних компонентів змісту слідчої ситуації віднесено: внутрішній (психологічний) стан слідчого під час розслідування злочину, рівень його професійних знань, умінь, навичок (процесуальні дії, що обирає суб'єкт розслідування, значною мірою визначаються саме виходячи з його професійного досвіду та інтуїції); наявність комунікативного контакту слідчого з іншими учасниками провадження; соціально-психологічні характеристики потерпілих, свідків, потенційних підозрюваних, які можуть вплинути на формування їх позиції у кримінальному провадженні; наявність протидії розслідуванню з боку підозрюваного, а в деяких випадках і з боку свідків і потерпілих; наявність помилок у прийнятих рішеннях і процесуальних діях слідчого, прокурора, слідчого судді, оперативних працівників та їх наслідки; інші непередбачувані дії осіб, які беруть участь у провадженні [13, с. 68-69].

На думку В. Ю. Шепітька, до цих чинників відноситься також: місце, період розслідування злочи-

ну; соціально-економічна, криміногенна, службово-психологічна обстановка розслідування; рівень і повнота розробленості наукових рекомендацій у галузі розслідування; рівень і повнота розробленості нормативно-правового регулювання порушених відносин; організаційна і матеріально-технічна забезпеченість розслідування [14, с. 218].

У свою чергу, Р. С. Белкін та Г. Г. Зуйков, зазначили, що формування слідчої ситуації залежить від таких компонентів: 1) психологічного характеру (стан слідчого, результат конфлікту між слідчим і особами, що протистоять йому; безконфліктний хід розслідування й ін.); 2) інформаційного характеру (поінформованість слідчого (про обставини злочину, можливі докази, можливості їх виявлення і експертного дослідження, місця приховування знарядь вчинення злочину тощо), поінформованість осіб, що заважають слідчому, й інших фігурантів кримінального провадження (про ступінь інформованості слідчого і свідків, про виявлені і невиявлені докази, про наміри слідчого тощо); наслідки розголошення слідчої таємниці та ін.); 3) процесуального і тактичного характеру (стан досудового розслідування, докази та їх джерела; наявність надійних і ще не використаних джерел орієнтуючої інформації; можливість обрати потрібний запобіжний захід та ін.); 4) матеріального й організаційно-технічного характеру (наявність комунікації між черговою частиною і слідчо-оперативною групою; наявність засобів передачі і прийому необхідної інформації з облікових апаратів органів внутрішніх справ, мобільність її пошуку по запитах; можливість мобільного маневрування наявними силами і засобами тощо) [15].

Поєднання всіх цих компонентів обумовлює індивідуальний характер кожної слідчої ситуації у кожний момент проведення розслідування. З таким визначенням даного поняття пов'язана можливість типізувати слідчі ситуації.

Щодо типових слідчих ситуацій розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини, однією з характерних їх ознак є складність, що обумовлена тривалим багатоепізодним характером злочинної діяльності, участю в ній організованих злочинних груп. Відтак виникає необхідність планування та проведення комплексу різних слідчих (розшукових) дій (СРД) і негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), спрямованих на встановлення події кримінального правопорушення та причетних до нього осіб, вилучення та дослідження значного масиву документів.

Що стосується нашого дослідження, то варто звернути увагу на класифікацію типових слідчих ситуацій зникнення особи, яку провів О. Ю. Булуков, зокрема: 1) потерпілий пішов з дому і не повернувся; 2) потерпілий виїхав у відрядження (на заробітки) і не повернувся; 3) потерпілий пішов (поїхав) до родичів, друзів, знайомих і не

повернувся; 4) потерпілий разом з іншими особами залишив місце перебування й не повернувся; 5) потерпілий зник на шляху прямування; 6) потерпілий виїхав з дому, прибув на місце призначення, але додому не повернувся; 7) потерпілий вийшов надвір і не повернувся; 8) потерпілий до зникнення мав намір продати своє приватне авто або зник з автомобілем, і є вагомими причинами вважати, що стосовно нього вчинено вбивство з метою незаконного заволодіння транспортним засобом [16, с. 17–18].

У свою чергу О. Я. Мазурок, на основі узагальнених результатів вивчення кримінальних проваджень, розпочатих за ознакою ст. 115 КК України з поміткою «зниклі безвісти», дали змогу визначити типові слідчі ситуації залежно від змісту даних, які є підставою для внесення відомостей про безвісну відсутність особи до ЄРДР: 1) до Національної поліції надійшли заява, повідомлення про безвісну відсутність особи, та на етапі здійснення дій з їх перевірки встановлено обставини, які засвідчують, що стосовно особи вчинено вбивство або інший злочин, – 78,8%; 2) факт безвісної відсутності особи та вчинення стосовно неї злочину встановлено за результатами оперативно-розшукової діяльності або з інших джерел – 13,1%; 3) до Національної поліції надійшли заява, повідомлення про безвісну відсутність особи, однак під час дій з перевірки повідомленого в заяві факту не виявлено обставин, які достовірно свідчили б про вчинений злочин, – 8,1% [17, с. 78].

Враховуючи вищевикладене, варто зазначити, що слідчі ситуації, що виникають при розслідуванні незаконного позбавлення волі або викрадення людини, характеризуються різноманітністю, але стійка повторюваність деяких із чинників дає можливість типізувати їх. В основу типізації слідчих ситуацій на початковому етапі розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини можуть бути покладені різноманітні критерії: 1) джерела надходження інформації до правоохоронних органів; 2) факт виконання або невиконання вимог злочинців і, як результат, звільнення чи не звільнення викраденої особи; 3) обсяг відомостей про злочинців, які вчинили викрадення людини; 4) ступінь поінформованості про вимоги злочинців; 5) результати затримання злочинців, які вчинили викрадення людини, при виконанні їх вимог чи встановлення їх місцеперебування [18, с. 104, 105].

Так, за першим критерієм можна виділити такі види слідчих ситуацій: а) інформація про злочин надійшла від рідних та близьких потерпілого (57%); б) громадськості, моніторингових візитів до населених пунктів вздовж лінії розмежування (23%); в) інформація про викрадення людини одержана безпосередньо оперативними підрозділами при проведенні оперативно-розшукових за-

ходів, слідчим при розслідуванні кримінальних проваджень про інші злочини (8% випадків).

За другою підставою (виконання або невиконання вимог злочинців і, як результат, звільнення чи не звільнення зниклої особи) можна виділити такі слідчі ситуації: а) вимоги злочинців виконані в повному обсязі й жертва злочину звільнена (26% випадків); б) вимоги злочинців не виконані або виконані частково, жертва звільнена для виконання вимог злочинців (30% випадків); в) вимоги викрадачів не виконані, жертва продовжує утримуватися злочинцями (43% випадків).

За третьою підставою (обсяг відомостей про злочинців, які вчинили викрадення людини) можна виділити наступні слідчі ситуації: а) слідчий має конкретні дані про злочинців (у тому числі встановлені – прізвище, ім'я, по-батькові, місце роботи або проживання тощо) (56% випадків); б) слідчий має уривчасті відомості про злочинців (стать, вік, кількість, імена або прізвиська, особливі або помітні прикмети тощо) (37% випадків); в) у слідчого практично відсутня інформація про злочинців (7% випадків).

За четвертою підставою (ступінь поінформованості про вимоги злочинців) розслідування, як правило, здійснюється у двох слідчих ситуаціях: а) зміст вимог злочинців відомий; б) зміст вимог злочинців невідомий.

За п'ятою підставою (результати затримання злочинців, які вчинили викрадення людини, при виконанні їх вимог або встановлення їх місцеперебування) слідчі ситуації можна розділити на наступні: а) усі злочинці, що брали участь у незаконному позбавленні волі або викраденні людини, затримані (1%); б) затримана лише частина злочинної групи (3%); в) затримати злочинців не вдалося (96%).

На підставі узагальнення судово-слідчої практики, слідчі ситуації у кримінальних провадженнях про незаконне позбавлення волі або викрадення людини варто класифікувати на чотири групи, залежно від обсягу та змісту даних, що стали підставою для внесення відомостей до ЄРДР та інформації про злочинців, зокрема:

1) наявні ознаки викрадення людини і злочинці залишаються невідомими;

2) наявні ознаки зникнення людини, викрадений звільнений, проте злочинці залишаються невідомими;

3) наявні ознаки незаконного позбавлення волі або викрадення людини і є відомості про злочинців;

4) факту злочинних дій передбачених ст. 146 КК України не встановлено, а обставин, які достовірно свідчили б про вчинений злочин не виявлено, присутнє інсценування події [19, с. 81–99].

Так, перша типова ситуація незаконного позбавлення волі або викрадення людини є найбільш розповсюдженою (37%) й виникає коли встанов-

лений факт незаконного позбавлення волі або викрадення людини і злочинці залишаються невідомими. У такій типовій ситуації інформація зовсім обмежена. Тому слідчому варто перевірити чи відбувся сам факт незаконного позбавлення волі або викрадення людини і хто його міг вчинити.

Друга типова слідча ситуація виникає, коли зникла особа була звільнена, але викрадачі залишилися невідомими (29%). Для цих ситуацій також характерний високий ступінь інформаційної невизначеності – відсутність даних про злочинців, а коло інших джерел для їх розшуку вкрай обмежене. Першочерговим завданням є встановлення злочинців, їх розшук та затримання. У цих ситуаціях діяльність слідчого має бути спрямована на виявлення і систематизацію максимальної кількості доказової та орієнтовної інформації, що характеризує особу злочинців й злочинний характер події. У зв'язку з цим особливо важливого значення набуває використання даних, які містяться у криміналістичній характеристиці злочину, що звужує коло підозрюваних осіб та визначає напрями пошуку доказової інформації [20, с. 127].

У таких випадках, розслідування починається з допиту, огляду і судово-медичної експертизи потерпілого. Після цього допитуються особи, яким пред'являлися вимоги про викуп, свідки зникнення людини. Крім того, проводяться огляди місць його насильницького захоплення та утримання, слідчий експеримент (ст. 240 КПК України). Встановленню місця насильницького утримання, а також одержанню інформації про суб'єктів злочину можуть сприяти експертизи одягу, взуття потерпілого, а також виявлених при оглядах слідів.

Зі слів потерпілого складаються суб'єктивні портрети викрадачів. З цією ж метою потерпілому пред'являються наявні на обліках фотографії раніше судимих осіб за вчинення корисливо-насильницьких злочинів (після затримання підозрюваних вони повинні бути пред'явлені для впізнання потерпілому).

Третя типова слідча ситуація є менш розповсюдженою на початковому етапі розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини (23%). Вона виникає у випадках, коли є інформація про підозрюваних та їх причетність до викрадення. Підставами підозрювати певних осіб у вчиненні викрадення людей служать показання потерпілого, інформаційні джерела, повідомлення громадськості, вимагання викупу, показання свідків, затримання на гарячому, виявлення на місці події слідів, що були ними залишені.

Незважаючи на зовнішню простоту, здебільшого вони належать до категорії проблемно-конфліктних, оскільки лише третина підозрюваних з зазначеної групи кримінальних проваджень ви-

знають повністю або частково свою причетність до незаконного позбавлення волі або викрадення людини на початковому етапі розслідування (31%). У той же час у провадженнях не збирається достатня кількість доказів їх винуватості, хоча у розпорядженні слідчого є інформація, що свідчить про причетність підозрюваних до злочину, що розслідується.

Насамперед, у цій ситуації перевіряються показання потерпілих та заявників, які на цьому етапі є одними з основних доказів причетності підозрюваних до незаконного позбавлення волі або викрадення людини. Для перевірки факту насильницького захоплення і переміщення викраденого повинні встановлюватися і допитуватися свідки, що спостерігали напад на потерпілого, поміщення його до транспортного засобу або примушування до іншого пересування проти його волі.

Вірогідність показань названих осіб може бути підтверджена й слідчим експериментом та оглядом транспортного засобу, що використовувався для незаконного позбавлення волі або викрадення людини, оглядами місць захоплення та утримання потерпілого, де можуть бути виявлені та зафіксовані сліди насильства, які за висновками експертів походять від потерпілого, підозрюваного, їх взуття, одягу, предметів, що належать їм і могли утворитися за обставин, зазначених допитаними.

Об'єктивність і вірогідність розглянутих показань можуть бути перевірені в ході допитів осіб, які знають про те, що відбулося зі слів потерпілих і свідків, а також бачили їх незадовго до події поблизу від місця захоплення. Одночасно приймаються заходи до виявлення слідів перебування підозрюваних на місці захоплення. Виявлені в ході огляду сліди одягу, взуття направляються для дослідження на хімічні, біологічні та інші експертизи.

Таким чином, розглянуті типові слідчі ситуації та відповідні ним основні напрямки розслідування багато в чому є умовними. Формування типових слідчих ситуацій та алгоритмів їх вирішення має фундаментальне значення для побудови методики розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини. Залежно від наявної інформації з-поміж типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування виокремлені такі: досудове розслідування розпочато після безпосереднього виявлення слідчим, прокурором (оперативним підрозділом) обставин, що свідчать про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 146 КК України (39% кримінальних проваджень); досудове розслідування розпочате у зв'язку із заявою рідних та близьких потерпілого, колег по службі, партнерів по бізнесу, батьків, їх законних представників чи інших громадян (родичів) (61%).

Література

1. Колесниченко А. Н. Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09 «Уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза». Харьков : Б.и., 1967. 666 с.
2. Корноухов В. Е.: Криминалистическая характеристика преступлений. *Криминалистическая характеристика преступлений*. Сб. науч. тр. М., 1994. 184 с.
3. Криминалистика : учебник / под ред. Ю. Г. Корухова, В. Г. Коломацкого. Москва, 1984. 448 с.
4. Гавло В. К. О следственной ситуации и методике расследования хищений, совершаемых с участием должностных лиц. *Вопросы криминалистической методологии, тактики и методики расследования: материалы Минской науч. конф.* (Минск, 27 сентября, 1973 г.). Минск, 1973. С. 90–93.
5. Герасимов И. Ф. Некоторые проблемы раскрытия преступлений. Свердловск: Сред. Уральск. кн. изд-во, 1975. 184 с.
6. Драпкин Л. Я. Понятие и классификация следственных ситуаций. *Криминалистика : учеб. для вузов / И. Ф. Герасимов, Л. Я. Драпкин, Е. П. Ищенко и др.; под ред. И. Ф. Герасимова, Л. Я. Драпкина*. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Высш. шк., 2000. 672 с.
7. Криминалистика: учебник / отв. ред. Н. П. Яблоков. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Юрист, 1999. 718 с.
8. Корж В. П. Проблемы расследования и предупреждения хищений в промышленном строительстве: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Москва : Всесоюз. ин-т по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности, 1985. 26 с.
9. Бахин В. П. Криминалистическая методика: лекция. Киев, 1999. 24 с.
10. Тищенко В. В. Слідчі ситуації в методиці розслідування злочинів: поняття, класифікація, значення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2004. № 22. С. 962.
11. Поташник Д. П. Криминалистическая тактика: учеб. пособ. Москва : Изд-во «Зерцало», 1998. 64 с.
12. Гавло В. К. Теоретические проблемы и практика применения методики расследования отдельных видов преступлений. Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1985. 332 с.
13. Белкин Р. С. Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. Общая и частные теории. М. : Юрид. лит., 1987. 272 с.
14. Шепітько В. Ю. Криміналістика: підручник. Київ: ІнЮре, 2016. 640 с.
15. Криминалистика : учеб. / под ред. Р. С. Белкина, Г. Г. Зуйкова. Москва Юр.лит., 1968. 695 с.
16. Бірюков В. В. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів : проблеми теорії і практики : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2011. 31 с.
17. Мазурок О. Я. Криміналістичне забезпечення діяльності Національної поліції під час розшуку безвісно відсутніх осіб: дис...канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 255 с.
18. Олішевський В. В. Розслідування та попередження викрадення людини, вчиненого з корисливих мотивів: дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2005. 213 с.
19. Авраменко О. Л. Особливості початкового етапу розслідування викрадення людей, вчинених злочинними групами : дис...канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2011. 236 с.

20. Пясковський В. В. Методика розслідування торгівлі людьми: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2004. 225 с.

Анотація

Рудніченко О. М. Типові слідчі ситуації розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини. – Стаття.

У статті визначено типові слідчі ситуації, які виникають на момент унесення відомостей про незаконне позбавлення волі або викрадення людини до Єдиного реєстру досудових розслідувань: наявні ознаки викрадення людини і злочинці залишаються невідомими; наявні ознаки зникнення людини, викрадений звільнений, проте злочинці залишаються невідомими; наявні ознаки незаконного позбавлення волі або викрадення людини і є відомості про злочинців; факту злочинних дій передбачених ст. 146 КК України не встановлено, а обставин, які достовірно свідчили б про вчинений злочин не виявлено, присутнє інсценування події.

Ключові слова: людина, незаконне позбавлення волі, викрадення, розслідування, кримінальне провадження, типові слідчі ситуації.

Аннотация

Рудниченко О. Н. Типичные следственные ситуации расследования незаконного лишения свободы или похищение человека. – Статья.

В статье определены типичные следственные ситуации, возникающие на момент внесения сведений о незаконном лишении свободы или похищении человека в Единый реестр досудебных расследований: имеются признаки похищения человека и преступники остаются неизвестными; имеются признаки исчезновения человека, похищенный освобожден, однако преступники остаются неизвестными; имеются признаки незаконного лишения свободы или похищение человека и есть сведения о преступниках; фактов преступных действий предусмотренных ст. 146 УК Украины не установлено, а обстоятельств, достоверно свидетельствующих о совершенном не обнаружено, присутствует инсценировка события.

Ключевые слова: человек, незаконное лишение свободы, похищение, расследование, уголовное производство, типичные следственные ситуации.

Summary

Rudnichenko O. M. Typical investigative situations are the investigation of unlawful deprivation of liberty or kidnapping. – Article.

The article identifies typical investigative situations that arise at the time of entering information about illegal imprisonment or kidnapping in the Unified Register of Pre-trial Investigations: the existing signs of kidnapping and criminals remain unknown; there are signs of disappearance, the abducted person is released, but the perpetrators remain unknown; there are signs of illegal imprisonment or kidnapping and there is information about criminals; the fact of criminal actions provided by Art. 146 of the Criminal Code of Ukraine is not established, and the circumstances which would reliably testify to the committed crime isn't revealed, there is a staging of event.

Key words: person, illegal imprisonment, abduction, investigation, criminal proceedings, typical investigative situations.